

kakor svojim dragim otročičem, poslednjič vsem grajskim služebnikom pripravila je svetla kneginja Kristijana prebogato božičnico.

Vendar božično veselje v našem gradu ni ostalo le posvetno, o ne, bilo je duhovno, bilo je krščansko, bilo je res uzorno. Čeravno so bili za advent vže vsi udje svetle rodbine, kolikor nam je znano, prejeli sv. zakramente, videl si na sveti božič in zopet na praznik sv. Štefana pri mizi Gospodovi ne samo visoke gospe, ampak tudi oba svetla kneževiča. Mlajšega princa občudovali smo v lepi njegovi vojaški obleki. Svetla kneginja Kristijana vdeležila se je na sv. dan popoldne z molkom v roki sredi med kmeticami darovanja okoli oltarja. Tudi ona je poljubila s spoštovanjem svetinjo sv. križa ter je položila na oltar svoj dar za domače vbožce. Naj bi vendar naši strahopetneži in verski mlačneži takšne vzglede brali ter se ojačili, da bi svoje krščanske dolžnosti srčneje in vestneje izpolnjevali! J. Konjičan.

Gospodarske stvari.

Kneipp-ovo vodno zdravilišče v Kamniku.

Slavnoznana „Družba sv. Mohorja“ v Celovcu, izdala je letos tudi knjigo z naslovom: „Domači Zdravnik“. Ta knjiga bo Slovence poučevala o ohranjenju zdravja in o zdravljenju raznih boleznij z vodo, po načinu najslavnejšega vodozdravnika gospoda župnika Kneippa na Bavarskem.

a) Da si človek zdravje ohrani, treba mu je svetlobe in čistega zraka, zato se naj vsaki dan okna odpró, da pride v sobo čisti zrak in solnčna svetloba. K ohranjenju zdravja treba je tudi primernega oblačila, marljivega dela, pravočasnega počitka, zdrave in zadostne hrane in dobre pitne vode. Za otroke do šestega leta je najzdravejša hrana: mleko, želodova in sladna kava (Malzkaffee). Za otroke pa, ki so že nad šest let stari, je najboljša taka domača hrana, ki je lahko prebavna, a ne meso. Celo škodljivo je, otrokom dajati bobovo kavo, pivo, vino ali žganje. Jako zdravo za otroke je kopanje, a voda ne sme biti pretopla, ampak mlačna, najboljša pa je mrzla voda; toda kopanje v mrzli vodi sme trajati le en trenotek. Tudi otročje oblačilo ne sme biti pretoplo in premehkužno. Spalnice sploh pa imajo biti suhe in zračne. Natančneje o tem beri „Dom. Zdravnika“ I. del.

b) Zdravje si človek ohrani na dalje z utrjevanjem. Utrdi se človek, ako hodi veliko bos, bos tudi po vodi, po mokri travi, po mokrem kamenju in po novopadlem snegu nekoliko minut. Več o tem se bere v II. delu „Dom. Zdravnika“.

c) K zdravju služijo človeku tudi iz rastlin narejeni čaji, izvlečki (ekstrakti), grahovi in olje. Več o tem se najde v III. delu „Dom. Zdravnika“, a v IV. delu se bere, kako se z vodo zdravijo razne bolezni. Kdor pa se hoče zdraviti po Kneipp-ovi metodi, naj ne ravna samovoljno, posebno ne pri kroničnih boleznih, ampak naj se obrne:

1. Do izučenega zdravnika, ki najbolje vé, kje bolezni tiči. Tudi gospod župnik Kneipp, k njemu prišle bolnike pošlje najprej k izšolanim zdravnikom, a potem se le njih začne zdraviti v svojem dobro urejenem zdravilišču.

2. Kdor se hoče vspešno zdraviti po Kneippovem načinu, naj se ozira tudi na dijeto.

Kneipp priporoča pristo tečno domačo hrano, posebno „krepko juho“ (Kraftsuppe) in kruh iz naravne moke z otrobi vred. Mesto bobove kave, čaja, piva, vina

in žganja, pa svetuje: sladno kavo, mleko in medico. Vse, kar je k zdravljenju bolnikov potrebno, se pa nahaja le v dobro urejenih zdraviliščih Kneippo-vih. Elegantno in dobro vrejeno Kneipp-ovo zdravilišče pa imamo od leta 1891 v Kamniku na Kranjskem. Ono ima posebnega zdravnika, ki je dalje časa praktikoval pri župniku Kneippu, ter ima od njega spričalo posobnosti. Razven tega je zdravil dve leti po Kneipp-ovi metodi v gornji Avstriji z najboljim vspehom, po poročilih: „Vaterlanda“, „Kneipp-Blätter“ in drugih. Ono ima tudi izvrstno planinsko čisto vodo: „Bistrice“, izvirajočo v Kamniških hribih, od Kamnika 3¼ ure hodá, koja je podobna „Savini“ ter pri izvoru tako mrzla, da je ni moči piti. Kneipp pa pravi: „Čem bolj mrzla je voda, tem boljša je“.

V elegantnem kopališču so kopelne sobe vrejene s toplimi, mrzlimi in kropilnimi (douche) kopeljmi.

Razven kopelj se uporabljajo: polivanja na kolena, na hrbet, na stegna in na celi život, tudi ovitki, zavoji, umivanja, sopari na posamezne ude, sploh vse porabe z vodo po Kneipp-ovem načinu.

Tik kopališča je veliko plavalisče s 16 kabinami. Poleg kopališča je tudi prekrasno „zdraviško poslopje“ (Kurhaus), koje ima veliko obednico, lepo krito verando z ene strani, a nekrito verando z druge strani. V nadstropju so pa razne sobe za goste. Soba s posteljo od 40—70 kr. na dan. Stanovanja se tudi dobé v bližnjih treh elegantnih vilah: „Neptun“, „Lujiza“, „Ivana“ in v „Mlinu“.

Tudi Kneipp-ova hrana se dobi v „Zdraviškem poslopu“: za osebo I. razreda po 1 gld. 36 kr.; za osebo II. razreda po 70 kr. na dan (za zajutrek, kosilo in večerjo).

Za vodno zdravljenje s perilom in postrežbo vred se plačuje za dan in osebo 60 kr., manj premožni plačujejo še manj.

Iz Ljubljane se lahko v 1½ uri pripelje v Kamnik z železnico, ki trikrat na dan vozi. Od železniške postaje do „kopališča“ pa je samo 10 minut hoda.

Dopisatelj teh vrstic imel je jako hudo bolezen: „sklepno skrnino“ (Gelenkrheumatismus), ter se je tudi zdravil lanskega leta v zavodu Kamniškem, v treh tednih se mu je tako zboljšalo, da je kmalu po odhodu zamogel zopet opravljati svoja duhovniška opravila. Po naročilu vodnega zdravnika Kamniškega pa je še do letos nadaljeval zdravljenje z vodo in hvala Bogu in preblagemu gospodu Prašnikarju, lastniku zdravilišča, je sedaj že rešen nadležne „sklepne revme“.

Voda torej ima resnično čudovito zdravilno moč; toda rabiti se mora na tanko tako, kakor se bere v letošnjem „Domačem Zdravniku“.

O čudoviti zdravilni moči vode spričuje tudi sledeči slučaj: Dne 24. avgusta lanskega leta, je prišla v Kamniško zdravilišče Marija Golob iz Luč na Štajarskem zaradi hude bolezni na očeh. Uboga deklica je samo na eno oko malo videla, na drugo celo nič. Tako je sama pravila v Kamniku dopisatelju tega dopisa. Ta deklica je ozdravela nenavadno hitro. V enem tednu je bila popolno zdrava na obeh očeh.

Kneippovo vodno zdravilišče je odprto od 1. maja do 15. oktobra. Vsakemu, ki išče ljubega zdravja pri uporabljanju vode, se ta zavod toplo priporoča; gospod župnik Kneipp ga sam priporoča prihajajočim bolnikom iz južnih krajev, po spričevanju nekega Ljubljančana, zdravečega se pri Kneippu v Wörishofenu, kateremu je po ozdravljenju in pred odhodom rekel, da naj še nadaljuje vodno zdravljenje v ustanovljenem zdravilišču Kamniškem, kar je tudi storil. Kneippovec.

Sadjarstvo.

Bliža se čas, ko bo treba spet misliti in pripravljati se na novo saditev sadnega drevja. Vsak priden, skrben gospodar in posestnik bo pregledal ob bližajoči se spomladi svoje zemljišče, ter poiskal še prazne a pripravne prostore za nasad sadnih dreves. In takih prostorov je na naši slovenski zemlji še veliko. Zlasti pa bi se naj sl. občinski in okrajni zastopi opozorili na to, da bi dali povsod zasaditi prostore kraj cest in javnih potov s sadnim drevjem. Koliko zakladov še leži zakopanih na teh krajih! S tem bi se okrasila vsaka okolica in položil temelj blagostanju v ugodnih letinah. Tudi popotnikom bi dobro služila prijetna senca ob silni poletni vročini, kedar morajo potovati po planem. Naj bi nas vedno spodbujale k temu besede slovenskega pesnika, ki veleva:

Če imaš kje prazno mesto,
Naj bo v vrta al' za cesto,
Sadno dreve tje posadi,
Al' v jeseni al' spomladi;
Drevec tebi v zahvalo
Zlahao sadje bode dalo;
Če pa ne bi tebi zorelo,
Ime tvoje bo slovelo.

Sejmovi. Dne 11. januarija na Planini. Dne 17. januarija v Kapelah, v Gorenji Radgoni in v Pletrovčah.

Dopisi.

Iz Šalovec pri Središču. (Pobirki po drugi volitvi.) Nastopil je bil dan 8. avgusta; bil je sicer prav vroč in jasen dan, ali na našem občinskem obzorju so se okoli devete ure začeli zbirati hudourni oblaki tako, da je marsikateri občan že začel z glavo majati: danes bomo bržkone silno nevihto imeli. In zares, garda našega slavnega župana se je močno od zadnje volitve pomnožila, pa kako tudi ne bi, saj se v petih mesecih zamore marsikaj spremeniti! Dosti naših volilcev je namreč svoje prepričanje rado nerado izgubilo. Drugim pa je g. župan s pestjo namignil. Pa glejte čudo: to in še kaj druga je zadostilo, da ti je iz Savla postal Pavel. Za pooblastili pa je tako še celo po noči stikal, da se nam je ubožec zares smilil. K nekemu posestniku je ravno o polnoči prišel, ga pregovarjat, naj na njegovo komando voli, ali mož se je na vso moč branil. Pa čujte, kaj si še g. župana zvija buča zmislil: nasvetoval mu je, naj rajši na sejmu pojde, njemu pa pooblastilo izročil in glejte, zvijač je svoj namen dosegel. Neki Hanzek, ki popolnoma na njegovo komando gleda, moral se je na njegovo povelje celo v Varaždinske toplice podati. Zakaj neki? Samo zato, da je župan od njega pooblastilo dobil, to pa seveda ni postavno. Temu bi pač svetoval, da si pri prihodnji volitvi naj rajši dušnega, kakor pa telesnega zdravja poišče! Kako pa se je potem volitev vršila, naj vam, častiti bralci, le površno in glavne točke opišem. Prvi je volil, sam sebe, naš slavni župan in sicer zato, ker misli občinsko žezlo do svoje smrti v roki imeti, potem pa njegov sin: tako se je že večkrat sam izustil. Na prestolu naslednika vendar-le imamo, ni se nam torej treba bati. Potem se je pa volitev nadaljevala, in naši možje so se združili tako tesno z njegovim krdelom, da so zmagali. Kako pa bi moralo tudi drugače biti, saj je dal mizo v poselni hiši pogrniti, in nekateri lačenbergerji so si hodili prav pridno svojih grl gasiti. Zmagal je torej naš slavni maršal s svojo gardo, pa po oblastilih. Pravi možje pa, ki še jim je mar za blagor občine, so tudi pravočasno pritožbo na slav. c. kr. namestnijo vložili. In ako

bo božja volja, bomo našemu po sili županu vendar-le njegov prestol prevrnili, da bode potem poleg sedel. Kako pa se bo naša stvar končala, vam, častiti bralci, prilično naznamim. Za zdaj pa mi ostanite z Bogom, in želim vsem veselo novo leto.

Iz Smarijske okolice pri Jelšah. (Družba sv. Mohorja.) Zares lepega, mikavnega in koristnega berila nam je podala tudi letos družba sv. Mohorja. Med vsemi letošnjimi knjigami pa se gotovo »Domači zdravnik« najboljši bere. Vsak družbini ud si pač lahko misli: ni mi žal goldinarja, ki sem ga odločil v ta namen. Marsikateri pa se tudi že zdaj kesa, ki je letos bil izostal, ali pa da še pristopil ni. S knjižico »Domači zdravnik« sem se jaz kmalu okoristil. Imel sem namreč ozebljino na obeh nogah ter se poslužim proti temu dokaj priprostega pomočka s tem, da sem šel za štiri minote bos hodit po zadnjem novopadlem snegu; in v resnici ozebljina je izginila, ne čutim je več. Ako se bodo ljudje natančno in pazljivo ravnali po naukih in nasvetih, ki jih v tej knjižici podaja svetovnoznani župnik Kneipp, odvrnila se bo mnogotera bolezen in ostal lahko marsikak novič v žepu, ki se znosi zdaj za draga, pa večkrat malovredna zdravila zdravnikom in v lekarno. Najboljša pa najcenejša zdravila ima človek doma in v svojem obližji. Tudi za prihodnje leto se nam pripravljajo jako mikavne in koristne knjige; zato se podvizajte s pristopom v prav obilnem številu k tej slavni družbi. Kdor pa ne mara pristopiti, tisti je vreden ni, ako le sploh kaj brati zna. Najbolj pa kaže nabirati ude za prihodnje leto — zlasti na knjetih — kmalu po prejetih knjigah in ne se le zadnje dni februarja. Znano je, da kmečki ljudje ne dobivajo denarjev ob gotovih in določenih časih, kakor drugi stanoviti; nekateri bi morda zdaj se lahko odločil goldinar v ta namen, če bi se na to opomnil, med tem, ko ga takrat ne bi zmoget, kadar je nabira družbenikov že pri kraju. Želeti je, da bi ta prekoristna družba tudi v prihodnje z enakim vspehom se razvijala in napredovala, kakor doslej, da bi s koncem tekočega stoletja, z letom 1900 stela že stotisoč udov!

Izpred Velike Kape. (Slabe razmere.) Umetne nakane, katerih se poslužujejo nemškutarji pri nas v svoj prospeh, pa na zgubo in v sramoto slov. ljudstvu, povzdignile so se tako visoko, da sedaj že premagujejo in slepijo čustva nekaterih najveljavnejših, v obče spoštovanih mož, kateri so bili za najpogumnejše korenjake slov. naše Ribnice. Predno se je luna 13 krat premladila, ponudili so si naši gospodje šulvereinarji priložnost in so o priliki, ko se je vršila šulvereinska veselica, pregovorili nekega iskrenega korenjaka, slov. jeziku, domovini in materi Slavi vedno zvestobo obetajočega, da je skočil v njih zakrpani šulvereinski koš in jim vrget v judeževo mošnjo celih 10 fl. v prospeh in razširjanje šulvereina. Preskočimo eno leto naprej in oglejmo si sedanjo umetno pa neolikano zvijačo naših nemčurskih slavohlepnežev! V nedeljo 18. decembra l. l. osnovali so tukajšnji nemškutarji takozvano sobno strelno društvo, kateremu načelnik je gosp. R. T... i. Ker jim je pa primanjkovalo novcev za puške in drugih podrobnosti, ki k streljanju pripadajo, zato so se ti blagi ustanovniki tega društva predrznili zopet nadlegovati onega narodnjaka, kakor lansko leto za šulverein, in še nekega drugega velespoštovanega rodoljuba za podporo, od katerih so dobili, od prvega 4 fl., od poslednjega pa 2 fl. Ne rečem, ako bi se podpiralo kako opravičeno in pošteno nemško društvo, kajti vsi smo ljudje po božji podobi vstvarjeni, tukaj pa je to društvo prvič nepotrebno, drugič pa donaša veliko pohujšanja za nedoraste osebe. To pohujšanje izvira namreč od iz papirja izdelane in potem nespodobno naslikane ženske osebe,